

בחינת יעילות תכשירי הדברה להדברת תריפסים בעירית

שמעון ביטון – משרד החקלאות, שה"מ.
אחיעם מאיר – מו"פ בקעת הירדן.
אלי אביטל – פקח מזיקים.

מבוא

העירית *Allium schoenoprasum* מהווה גידול מרכזי והכרחי בסל המינים המוצעים למכירה.

בשנים האחרונות מתקשים המגדלים לייצא עירית בעיקר בגלל נזקים קשים של הכספת עלים הנגרמים ממציצות תריפס. תריפס הפרחים המערבי (*Frankliniella occidentalis*) ותריפס הטבק (*Thrips tabaci*) הינם מזיקים עיקריים בגידול העירית.

שיטות וחומרים

הניסוי בוצע בתחנת צבי- מו"פ בקעת הירדן.

גידול - עירית. זן- פארגו.

מועד שתילה – 15/5/2004.

גידול העירית התבצע בבית צמיחה. גג וקירות מחופים ברשת שחורה 50% צל. שתילה במצע פרלייט 2 לחקלאות, במיכלי קלקר $0.8 \times 1.33 \times 0.17$. 60 שתילים למ"ר.

השקיה בטפטוף.

4 ערוגות, כל ערוגה באורך 28 מטר.

פגע נבדק – תריפס הפרחים המערבי (*Frankliniella occidentalis*)

ותריפס הטבק (*Thrips tabaci*)

27/10/04 בוצע קציר העירית בכל השטח.

8/11/04 - 1. ספירת אפס, רמת הנגיעות בתריפס.

2. בוצע ריסוס התכשירים המיועדים לבדיקה. (העירית בגובה ממוצע

של 10-15 ס"מ)

טבלה 1 : תאור התכשירים הנבדקים

מס' טיפול	שם מסחרי	שם גנרי	תוארית	כמות/ריכוז חומר פעיל
1	מרשל	Carbosulfan	תרכיז מתחלב	
2	ורטימק + נימגרד	Abamectin Neem oil	תרכיז מתחלב שמן נים	18 ג'ל
3	טרייסר סופר + שטח 90	Spinosad	תרכיז רחיף	240 ג'ל
4	פרוקליים + נימגארד	Emamectin benzoate	תרכיז מתחלב	19.2 ג'ל
5	היקש			

ריסוס הצמחים בוצע ב- 8/11/04, במרסס דגניה חשמלי, רובה עם מוט, בעל 3 פומיות עגולות, עם דיזות קרמיות ורודות. כל טיפול רוסס לפי נפח תרסיס של 20 ל"דונם.

מינונים

1. מרשל – 250 סמ"ק/ד'.
 2. ורטימק 75 סמ"ק/ד' + 1% נימגרד.
 3. טרייסר סופר 40 סמ"ק/ד' + 1% שטח 90.
 4. פרוקליים 60 סמ"ק/ד' + 1% נימגרד.
- כל חלקה באורך 4.2 מ', במבנה בלוקים באקראי, ב- 4 חזרות.

הערכת נגיעות

נוכחות תריפסים בצמחים נקבעה ע"י נייעור גושי צמחי עירית - 4 גושי עירית בכל חלקה נדגמו באקראי, הנייעור בוצע על נייר לבן, נספרו בוגרים וזחלים בכל נייעור. 8/11/04 – ספירת אפס. בוצעה בכל החלקות. 11/11/04 – ספירת ביניים, בוצעה בכל החלקות. 15/11/04 – ספירה סופית, בוצעה בכל החלקות. 16/11/04 - החלקה נקצרה, מכל חלקה נדגמו 20 עלים להערכת נגיעות בכתמי כסף.

תוצאות

ב-8/11/04 בוצעה ספירת אפס, כמות התריפסים בכל החלקות הייתה דומה, אין הבדל מובהק בין החלקות. (טבלה 2)

טבלה 2 : מספר תריפסים לגוש עירית לפני בצוע ריסוסים, (ספירת אפס - 8/11/04) ממוצע של ארבע חזרות

מספר תריפס לגוש (ממוצע) *			
בוגר	זחל		
א 5.25	א 3.6	מרשל	1
א 2.35	א 1.6	ורטימק + נימגרד	2
א 3.35	א 3.75	טרייסר סופר	3
א 2.25	א 1.25	פרוקליים + נימגרד	4
א 4.6	א 5.5	היקש	5

* אותיות שונות באותה עמודה מתארות הבדלים מובהקים בין הטיפולים ברמה של $p < 0.05$ בנייתוח שונות עפ"י Tukey - Kramer.

ב-11/11/04 בוצעה ספירת ביניים, כמות התריפסים הושפעה מהטיפולים, בכל החלקות המטופלות היו תריפסים ברמה נמוכה יותר מאשר בחלקות ההיקש. הבדל מובהק בין החלקות. (טבלה 3)

טבלה 3 : השפעת הטיפולים על מספר תריפסים לגוש, 11/11/04 – ספירת ביניים.

מספר תריפס לגוש (ממוצע) *			
בוגר	זחל		
א 0.25	א 1.0	מרשל	1
א 0.25	א 0.6	ורטימק + נימגרד	2
א 0.37	א 0.6	טרייסר סופר	3
א 0.16	א 3.5	פרוקליים + נימגרד	4
ב 2.75	ב 26.2	היקש	5

* אותיות שונות באותה עמודה מתארות הבדלים מובהקים בין הטיפולים ברמה של $p < 0.05$ בנייתוח שונות עפ"י Tukey - Kramer.

ב-15/11/04 בוצעה ספירה סופית, כמות התריפסים הושפעה מהטיפולים, בכל החלקות המטופלות היו תריפסים ברמה נמוכה יותר מאשר בחלקות ההיקש. הבדל מובהק בין החלקות (טבלה 4).

טבלה 4 : השפעת הטיפולים על מספר תריפסים לגוש, 15/11/04

מספר תריפס לגוש (ממוצע) *			
בוגר	זחל		
א 0.12	א 0.75	מרשל	1
א 0.37	א 0.25	ורטימק + נימגרד	2
א 0.12	א 0.35	טרייסר סופר	3
א 0.12	א 1.5	פרוקליים + נימגרד	4
ב 3.40	ב 36.35	היקש	5

* אותיות שונות באותה עמודה מתארות הבדלים מובהקים בין הטיפולים ברמה של $p < 0.05$ בניתוח שונות עפ"י Tukey-Kramer.

ב-16/11/04 בוצע קציר של החלקה, מכל חלקה נדגמו 20 עלים ובוצעה הערכה לכמות כתמי הכסף לעלה, 0- ללא כתמי כסף, 3-רמה גבוהה של כתמי כסף. אינדקס כתמי כסף = (0*מס' העלים + 1*מס' העלים + 2*מס' העלים + 3*מס' העלים) / מספר עלים נדגמים לחלקה. אינדקס כתמי כסף בחלקות המטופלות נמוך יותר מאשר בחלקות ההיקש, ההבדל בין החלקות המטופלות לחלקות ההיקש מובהק. (טבלה 5)

טבלה 5 : השפעת הטיפולים על רמת הנגיעות בכתמי כסף 16/11/04

אינדקס כתמי כסף *		
א 1.31	מרשל	1
א 0.72	ורטימק + נימגרד	2
א 1.15	טרייסר סופר	3
א 0.54	פרוקליים + נימגרד	4
ב 2.18	היקש	5

* אותיות שונות באותה עמודה מתארות הבדלים מובהקים בין הטיפולים ברמה של $p < 0.05$ בניתוח שונות עפ"י Tukey-Kramer.

סכום

1. כל תכשירי ההדברה שנבחנו להדברת תריפס בעירית נמצאו יעילים.
2. התכשירים נמצאו יעילים להדברת זחלים ובוגרים של אוכלוסיית התריפסים שהייתה בשטח.
3. נמצא מתאם חיובי בין רמת הנגיעות בתריפסים לבין אינדקס כתמי הכסף בצמחי העירית.